Regional Housing Programme

РСП БИЛТЕН

ДЕЦЕМБАР 2018.

Поруке представника партнерских земаља

Семиха Боровац, *министарка за људска права и избеглице Босне и Херцеговине*

До децембра 2018. године у Босни и Херцеговини завршена је изградња 776 стамбених јединица, док је у току обнова/изградња 781 стамбене јединице. У оквиру Регионалног стамбеног програма, кров над главом добиће укупно 3.192 корисничке породице, односно више од 10.000 избеглица, расељених лица и повратника у БиХ.

Важно је такође напоменути и успешно обезбеђивање комплементарних мера за социо-економску одрживост корисника РСП-а у БиХ које спроводи Католичка служба помоћи (*CRS*) средствима обезбеђеним од Бироа Владе САД за становништво, избеглице и миграције (*PRM*) и Владе Швајцарске, којима су до краја 2018. године подржане 433 корисничке породице РСП-а, док су обезбеђена средства за подршку додатних 96 породица у 2019. години. Кроз комплементарне мере одрживости настављамо да радимо на јачању капацитета локалних заједница које имају кључну улогу у побољшању социо-економске инфраструктуре, стварању услова за запошљавање, образовање и социјалну и здравствену заштиту корисника РСП-а.

Осим обезбеђења адекватних стамбених решења за кориснике, БиХ ће и даље настојати да повећа одрживост и видљивост РСП-а у БиХ, као и да настави јачање успешне сарадње са осталим партнерским земљама.

Никола Мажар, *државни секретар,*
Средишњи државни уред за обнову и стамбено збрињавање

Искористио бих ову прилику да истакнем да је током 2018. године Република Хрватска успешно наставила спровођење пројеката у оквиру Регионалног стамбеног програма. Пет пројеката је у потпуности завршено, чиме је корисницима омогућена додела 93 стамбене јединице.

Имајући у виду да је за сваког корисника неопходно обезбедити стамбено решење, Хрватска је одлучна да током 2019. године настави спровођење једног пројекта који је у току и три нова која је одобрила Скупштина донатора РСП фонда. Унапред се радујемо и будућем наставку наше плодне сарадње са свим учесницима укљученим у Регионални стамбени програм.

Кемал Пуришић, *министар рада и социјалног старања, Црна Гора*

Током 2018. године Црна Гора постигла је изванредне резултате у погледу спровођења Регионалног стамбеног програма. Ове године завршили смо изградњу 51 стамбене јединице уз претходно завршених 120 станова у кампу Коник, чиме је стамбено збринута 171 породица и на тај начин затворено једно од највећих избегличких насеља на Балкану.

Посебно смо поносни на завршетак изградње Дома за старија лица у Пљевљима у којем се обезбеђује брига и смештај за најугроженије старије становнике.

Изградња станова у Беранама и куповина станова у Херцег Новом такође представљају активности спроведене у оквиру Регионалног стамбеног програма, а које су сада ушле у завршну фазу.

Искористио бих ову прилику да изразим своју захвалност донаторима, партнерским институцијама и обухваћеним земљама, као и да похвалим изузетна постигнућа тима РСП-а.

Владимир Цуцић, *комесар за избеглице и миграције Републике Србије*

Спровођење Регионалног стамбеног програма у Републици Србији настављено је снажним темпом и током 2018. године. Ову годину обележио је замах у изградњи станова, а да истовремено није престајао напор да се и остала стамбена решења испоручују несмањеним темпом. У марту месецу усељено је 235 породица у стамбени комплекс у Овчи, отворили смо велика градилишта станова у Новом Саду и Старој Пазови, и уз још многа градилишта отворена ове и прошле године, очекујемо значајан број завршених стамбених јединица у наредној години.

Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије остаје изузетно посвећен спровођењу овог пројекта веома значајног за многобројне корисничке породице у нашој земљи.

Кључни догађаји у 2018. години

На крају 2018. године, у четири партнерске земље укупно ће бити додељено 3.950 стамбених јединица:

ДОДЕЉЕНЕ СТАМБЕНЕ ЈЕДИНИЦЕ

3.950
УКУПАН број додељених стамбених јединица
достављено крајем 2018. године

808 пакета грађевинског материјала додељено

939 станова изграђено

143 места обезбеђена у 2 дома за старија лица

101 стан купљен

289 монтажних кућа завршено

617 кућа обновљено

1053 сеоских кућа купљено

Статус спровођења пројеката
децембар 2018.

Број одобрених пројеката	31
Процењена укупна вредност одобрених пројеката	277 милиона евра
Укупан износ одобрених бесповратних средстава	230 милиона евра
Укупан национални допринос	47 милиона евра
Број домаћинстава у оквиру пројеката	11.300
Број корисника у оквиру пројеката	34.000
Укупан исплаћени износ	120 милиона евра
Додељено стамбених јединица	3.950

Најважнија постигнућа

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Током 2018. године Босна и Херцеговина остварила је добар напредак у спровођењу четири текућа пројекта. У оквиру пројеката БиХ1 и БиХ2 корисницима је додељено 176 кућа, док је у оквиру пројекта БиХ3 изграђено и усељено пет вишестамбених зграда у следећим општинама/градовима: Босански Петровац (20 станова), Илиџа (18 станова), Приједор (50 станова), Зеница (62 стана) и Олово (16 станова). Ових 166 станова користиће се по моделу социјалног непрофитног становања. Поред тога, у склопу пројекта БиХ4 започети су радови на изградњи 435 породичних кућа.

У јуну 2018. године Скупштина донатора одобрила је најновији пројекат БиХ6 (235 кућа и 380 станова). Поред тога, договорено је да се уштеде остварене на пројекту БиХ2 искористе за финансирање недостајуће инфраструктуре за куће изграђене/обновљене у оквиру пројеката БиХ1, БиХ2 и БиХ4, као и за пројектовање кућа и зграда чија је изградња предвиђена у склопу пројекта БиХ6. До краја 2018. године у БиХ је завршена изградња укупно 776 стамбених јединица. Тренутно се ради на 1.172 стамбене јединице у 83 општине, од чега је две трећине у фази извођења грађевинских радова.

Кроз комплементарне мере за социо-економску помоћ, до краја 2018. године подржане су укупно 433 корисничке породице, док су Влада САД, Влада Швајцарске, *CEB* и Министарство за људска права и избеглице обезбедили средства за наставак пружања подршке одрживости корисника РСП-а у 2019. години.

До прве половине 2021. године, у оквиру РСП-а у Босни и Херцеговини биће додељене 3.192 стамбене јединице у корист око 10.000 избеглица, расељених лица и повратника.

РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Завршетак неколико пројеката РСП-а у Хрватској обележио је 2018. годину: пројекти ХР2, ХР3, ХР4 и ХР5 ушли су у завршну фазу, што значи да су пре коначног завршетка пројеката преостали још само верификација трошкова и завршни извештаји. Пројекат ХР6 „Обнова/изградња 62 породичне куће“ тренутно је у току и биће завршен 2019. године. Укупна вредност ових шест пројеката износи приближно 19 милиона евра, од чега се 14 милиона евра финансира кроз РСП, а 5 милиона евра кроз национални допринос.

У Хрватској се током 2018. године укупно 93 корисника РСП-а уселило у нове домове; 48 корисника уселило се у дом за старија лица у Глини (ХР3), 4 породице своје нове станове добиле су у оквиру пројекта ХР4, 21 породица уселила се у новоизграђену зграду у Бенковцу (ХР5), а у оквиру пројекта ХР6 изграђено/обновљено је 20 породичних кућа.

Упркос томе што је већ значајан део посла завршен, потребе стамбеног збрињавања у Хрватској су и даље прилично велике. Због тога је Скупштина донатора фонда РСП-а у јуну 2018. године одобрила три нова пројекта за Хрватску: ХР7 – „Изградња стамбене зграде за 21 породицу у Вуковару“; ХР8 – „Обнова, реконструкција или изградња 25 породичних кућа“; и ХР9 – „Куповина 38 станова“, чиме ће за још 84 породица бити обезбеђена нова стамбена решења. Укупна вредност ових нових пројеката износи око 3,9 милиона евра, од чега ће 2,7 милиона евра финансирати из РСП фонд, а 1,2 милиона евра ће бити обезбеђено преко националног доприноса.

Уговор о додели бесповратних средстава за пројекат ХР7 потписан је у новембру 2018. године, док ће за преостала два пројекта уговори о додели бесповратних средстава бити потписани током 2019. године.

До завршетка РСП-а средином 2021. године, у оквиру РСП-а у Хрватској ће укупно 412 стамбених решења бити додељено у корист 1.000 избеглица, расељених лица и повратника.

ЦРНА ГОРА

Током 2018. године у Црној Гори успешно су завршени радови на изградњи 51 стамбене јединице, уз претходно изграђених 120 станова у подгоричком кампу Коник. Ове зграде сада обезбеђују домове за 171 најугроженију породицу након готово 20 година боравка у шаторима и контејнерима.

Грађевински радови на дому за старија/лица са инвалидитетом у Пљевљима приведени су крају у априлу 2018. године, чиме је обезбеђен смештај за свих 68 станара.

У општини Беране завршена је изградња 94 стана за 271 особу, у које је предвиђено да се корисници уселе у јануару 2019. године.

У Црној Гори су током 2018. године такође започете и прелиминарне активности на два пројекта: куповина 36 станова у општини Херцег Нови и изградња 50 појединачних кућа у различитим општинама, чиме ће се обезбедити стамбена решења за близу 400 корисника РСП-а.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Током 2018. године кроз Регионални стамбени програм у Србији додељени су кључеви првих изграђених стамбених јединица. Усељено је укупно 235 корисничких породица у станове у београдском насељу Овча, 40 породица добило је кључеве у Сремској Митровици, а 15 избегличких породица усељено је и у Ариљу.

Тренутно је у току интензивна изградња 270 станова у земунском насељу Камендин, чије усељење се очекује до лета 2019. године. Отворена су велика градилишта у Новом Саду, Старој Пазови и Нишу, а гради се на још скоро 30 градилишта широм Србије.

Истовремено, Србији су одобрена нова донаторска средства кроз нове пројекте, а поред тога тренутно је у току и избор будућих корисника.

Упознајте кориснике Регионалног стамбеног програма

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

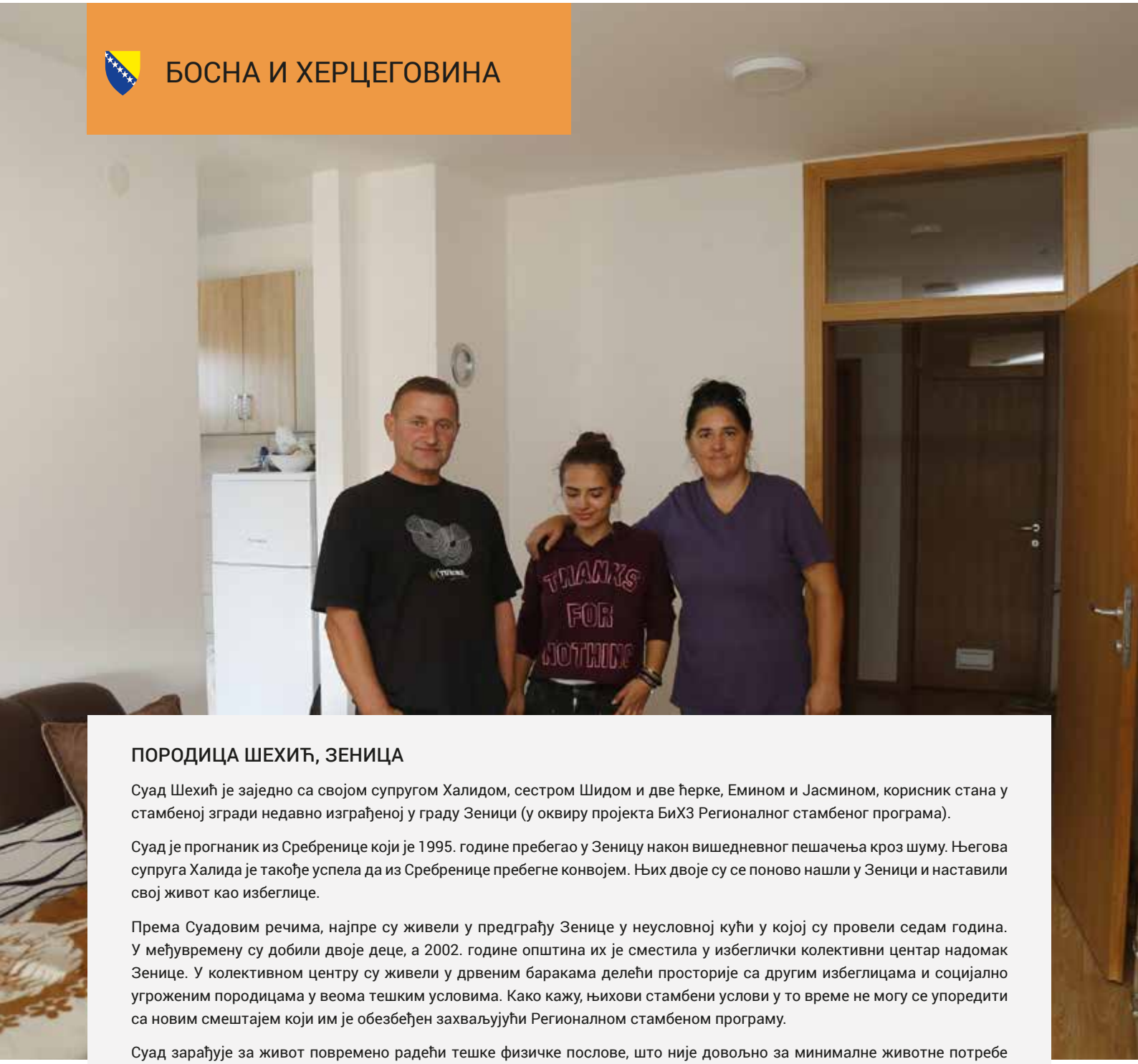

ПОРОДИЦА ШЕХИЋ, ЗЕНИЦА

Суад Шехић је заједно са својом супругом Халидом, сестром Шидом и две ћерке, Емином и Јасмином, корисник стана у стамбеној згради недавно изграђеној у граду Зеници (у оквиру пројекта БиХ3 Регионалног стамбеног програма).

Суад је прогнаник из Сребренице који је 1995. године пребегао у Зеницу након вишедневног пешачења кроз шуму. Његова супруга Халида је такође успела да из Сребренице пребегне конвојем. Њих двоје су се поново нашли у Зеници и наставили свој живот као избеглице.

Према Суадовим речима, најпре су живели у предграђу Зенице у неусловној кући у којој су провели седам година. У међувремену су добили двоје деце, а 2002. године општина их је сместила у избеглички колективни центар надомак Зенице. У колективном центру су живели у дрвеним баракама делећи просторије са другим избеглицама и социјално угроженим породицама у веома тешким условима. Како кажу, њихови стамбени услови у то време не могу се упоредити са новим смештајем који им је обезбеђен захваљујући Регионалном стамбеном програму.

Суад зарађује за живот повремено радећи тешке физичке послове, што није довољно за минималне животне потребе његове породице. Суад и Халида кажу да немају стално запослење, па су пријављени на биро за запошљавање у Зеници. Старија ћерка Емина је завршила средњу школу и у потрази је за послом, док је млађа ћерка, Јасмина још увек ученица. Халида сматра да им је потребна помоћ локалне заједнице како би пронашли стално запослење.

Упркос тешкој финансијској ситуацији, Суад каже: „Када смо се уселили у нови стан, као да сам се поново родио“. Млађа ћерка Јасмина је веома срећна у новом стану, који је у близини центра града и школе коју похађа. Она са задовољством обавља кућне послове и поносно показује нови стан својим пријатељима.

Породица Шехић је коначно, након година проведених у неусловним и влажним просторијама избегличког кампа, од септембра 2018. године корисник новог стана у Зеници за који Суад каже да „не може бити лепши“.

Главне активности

У ПРИЈЕДОРУ И ЗЕНИЦИ 112 КОРИСНИЧКИХ ПОРОДИЦА ДОБИЛО КЉУЧЕВЕ СВОЈИХ НОВИХ СТАНОВА

У Приједору је 13. јула 2018. године педесет корисничких породица РСП-а добило кључеве својих нових станова, док су у Зеници 17. септембра корисничким породицама уручена још 62 кључа. Ове вишестамбене зграде део су пројекта БиХ3 којим је предвиђена изградња 27 стамбених зграда са 552 стана широм Босне и Херцеговине. Грађевински радови завршени су у Илиџи, Пале-Прачи, Фочи у ФБиХ, Тузли и Босанском Петровцу, док је у току изградња у још 14 општина чији је завршетак планиран 2018/2019. године. Укупна инвестиција премашује 17 милиона евра.

„У Републици Српској у 9 градова такође градимо домове којима ће се стамбено збринути корисници који тренутно живе у привременом смештају, социјално угрожене породице и избеглице из Хрватске“, нагласио је Давор Чордаш, министар за ибеглице и расељена лица Републике Српске.

„Чекање се исплатило“, рекла је Милка Радаковић, једна од корисница, која је са својом мајком Госпавом и сином Александром живела у алтернативном смештају у Љубљи, рударском градићу надомак Приједора. „Захвални смо свима који су нам ово омогућили“, додала је гђа Радаковић.

У ГОРАЖДУ ЗАПОЧЕТИ ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ, У ОЛОВУ ДОДЕЉЕНИ НОВИ СТАНОВИ

Полагањем камена темељца 9. априла 2018. године у селу Расадник обележен је почетак радова на згради чија је изградња финансирна из РСП фонда, а којом ће се обезбедити 20 стамбених јединица за социјално угрожене и расељене породице из околине Горажда.

Град Горажде обезбедио је грађевинску парцелу, урбанистичку и грађевинску дозволу, као и неопходне прикључке за комуналну инфраструктуру – струју, водовод и канализацију.

Кључеве својих нових станова у вишестамбеној згради у босанско-херцеговачком граду Олово добило је 16 угрожених повратничких и интерно расељених породица.

Упознајте кориснике Регионалног стамбеног програма

РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

ПОРОДИЦА ОМЕРОВИЋ, ЗАГРЕБ

Ифета Омеровић рођена је у сеоцету Власиње које се налази у општини Мркоњић Град у Босни и Херцеговини. Тамо је са својим родитељима и шесторо браће и сестара живела у великој сеоској кући. Имали су воћњак, а иза куће су гајили стоку и узгајали поврће.

Када су били принуђени да напусте свој дом 1992. године, у нади да ће добити помоћ, Омеровићи су отишли у Сплит где је Ифетин отац радио. Дошли су камионом током ноћи и није им било дозвољено да понесу ништа од ствари. Камион је породицу оставио у сплитској луци, где их је пронашао један рођак и одвео код себе кући. Након неког времена, преселили су се у стару напуштену кућу у предграђу где су провели преко годину дана, али је кућу погодила граната, па су поново морали да се селе.

Неколико година Омеровићи су живели у једном собичку на тавану куће и хранили се у народној кухињи. Ифета и једна од сестара нашле су посао у локалној џамији, што им је помогло да преживе.

Ифета је упознала свог супруга Џевада, избеглицу из БиХ и венчали су се 2001. године. Наредне, 2002. године, добили су ћерку, а 2005. године и сина. Ова четворочлана породица живела је у изнајмљеним становима, а Џевад би прихватао сваки посао – као достављач на бициклу, радник на грађевини, такси возач – како би изгржавао своју породицу. Како им се ћерка 2016. године разболела од аутоимуне болести, UNHCR је помогао да плате рачуне болничког лечења будући да нису имали никакво здравствено осигурање.

Сазнали су за могућност добијања стана од РСП-а у Загребу, али се нису много надали. Ипак су прикупили неопходну документацију и пријавили се. На пролеће 2017. године породица Омеровић уселила се у трособан стан у новој згради у Загребу.

„Имам 44 године и ово је први пут у животу да спавам на новом душеку“, још увек у неверици каже Ифета.

Главне активности

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ДОМА ЗА СТАРИЈА/ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ У ГЛИНИ

Учесници у Програму су 7. маја 2018. године свечано обележили отварање новог дома за 74 корисника Регионалног стамбеног програма у Глини.

Пројекат обухвата обнову и проширење дома за старије и избеглице с инвалидитетом, повратнике и интерно расељена лица у циљу њиховог стамбеног, социјалног и здравственог збрињавања. Дом у Глини један је од домова за старије укључених у државни систем социјалне заштите.

Радови на обнови започети су у августу 2015. године, а употребна дозвола исходована је у јуну 2017. године. Као власник објекта, Сисачко-мославинска жупанија је затим започела процес запошљавања и других административних радњи како би свечано отварање могло да се одржи у мају 2018. године. Укупна вредност радова на обнови, укључујући медицинску и другу опрему, износи око 4,2 милиона евра, од чега је 25% финансирала Хрватска, а 75% РСП фонд.

У БЕНКОВЦУ СЕ У НОВЕ ДОМОВЕ УСЕЛИЛА 21 ПОРОДИЦА

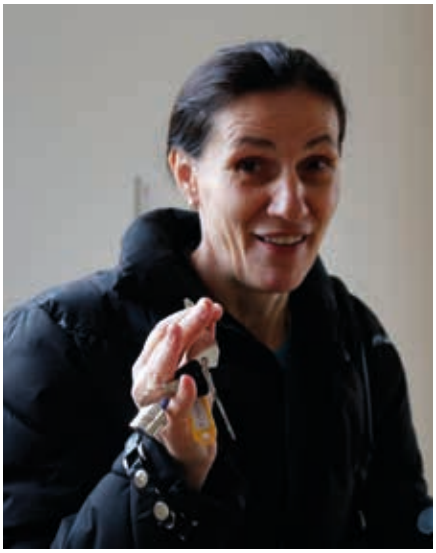

У Бенковцу су 7. фебруара 2018. године уручени кључеви 21 корисничкој породици РСП-а (75 лица), које су или бивши носиоци станарског права/права коришћења или најугроженије избегличке породице из Босне и Херцеговине са тренутним пребивалиштем у близини Бенковца у колективним центрима или изнајмљеним становима. Укупне вредности од 1,3 милиона евра, зграда у Бенковцу један је од шест пројеката које је Хрватској одобрила Скупштина донатора фонда РСП-а, а трећа чија је изградња завршена. Од 75 лица којима су 7.фебруара уручени кључеви нових домова, 13 су деца, а 16 болесна или лица с инвалидитетом.

Упознајте кориснике Регионалног стамбеног програма

ЦРНА ГОРА

АРБЕН АЈВАЗИ, КАМП КОНИК, ПОДГОРИЦА

Арбен Ајвази (24) пребегао је из Косова Поља у Подгорицу 1999. године, где се са својим родитељима и браћом и сестрама сместио у једној од барака у кампу Коник. Пошто му је брат био веома болестан, Арбен је у трећем разреду био принуђен да напусти школу како би помогао својој породици, због чега је остао неписмен све до деветнаесте године. Тада се договорио са запосленима из Црвеног крста који су радили у Конику: обећали су да ће га запослити ако заврши школу. Арбен је искористио ову прилику и постао асистент у Црвеном крсту, где је помагао у организовању радионица, одводио децу до школе, посредовао између породица у Кампу када би дошло до несугласица и сл.

Са супругом и двоје деце Арбен је живео у стамбеном контејнеру, док су његови родитељи добили стан у згради близу Кампа. Арбенов шестогодишњи син је аутистичан и већину времена проводио је код баке и деке, будући да услови живота у контејнеру без купатила и с импровизованом кухињом нису били ни близу адекватни потребама овог детета.

Арбен је убеђен да је образовање кључно за млађе чланове ове заједнице како би се превазишла изолација и предрасуде и како би они постали равноправни чланови друштва. Ученицима у Кампу Арбен помаже при изради домаћих задатака, пружа помоћ у расподели књига и одеће и активно учествује у радионицама за младе које се редовно организују у просторијама Црвеног крста.

Са својом породицом, Арбен се у децембру 2018. године уселио у нови стан у једној од новоизграђених зграда чија је изградња у кампу Коник финансирана из РСП фонда. Каже да његов живот коначно може да почне.

Главне активности

ЗВАНИЧНО ЗАТВОРЕН КАМП КОНИК У ПОДГОРИЦИ

Камп Коник затворен је 12. децембра 2018. године када се, након готово две деценије становања у баракама и контејнерима, преостала 51 породица из кампа уселила у своје нове станове чија је изградња финансирана из РСП фонда.

Камп Коник, смештен надомак Подгорице, био је најдуже отворени избеглички камп у Европи који су насељавали Роми и балкански Египћани избегли у Црну Гору бежећи од насиља на Косову 1999. године.

У циљу решавања стамбеног питања ове веома угрожене групе становништва, Европска унија је већ финансирала 48 станова 2015. године кроз ИПА фондове у оквиру „Инструмента за претприступну помоћ". Регионални стамбени програм обезбедио је додатних 120 станова у новембру 2017. године. Захваљујући уштедама, још 51 породица је сада добила нове домове, чиме је омогућено затварање кампа.

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ДОМА ЗА СТАРИЈА/ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ У ПЉЕВЉИМА

У Пљевљима су 11. априла 2018. године учесници у Програму свечано обележили завршетак радова на дому за 68 старијих/лица с инвалидитетом чија је изградња финансирана из РСП фонда. Грађевински радови започети су у мају 2016. године на парцели коју је обезбедила општина Пљевља. Објекат је сада завршен, а употребна дозвола добијена је почетком априла 2018. године.

Преко 20 корисника се већ уселило, док за преостале траје процес одабира. Тренутно је у току и процес селекције 51 особе у складу с кадровским потребама, а први уговори о раду потписани су у марту 2018. године. Дом за старија/лица с инвалидитетом укључен је у систем социјалне заштите Црне Горе. Њиме управља општина Пљевља, а у власништву је Министарства за рад и социјалну заштиту. Плате и оперативне трошкове институције финансирају се из државног буџета.

Укупна вредност пројекта процењује се на 2,2 милиона евра, од чега 1,9 милиона евра или 86% финансирано из РСП фонда, док преосталих 0,3 милиона евра представља национални допринос. Пројектовање зграде и остале припремне активности за спровођење пројекта финансиране су преко гранта у износу од 150.000 евра добијеног од Инвестиционог оквира за западни Балкан (*WBIF*) одобреног 2009. године.

Упознајте кориснике Регионалног стамбеног програма

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ДРАГАН И КАРОЛИНА КУЗМАНОВИЋ, СЕЛЕНЧА

Драган је рођен 1972. године у општини Сански Мост у Босни и Херцеговини, где је у селу Томина живео са својим родитељима и браћом и сестрама у великој кући на имању на којем су узгајали стоку. Његов отац био је запослен у железници, а мајка је радила на фарми и старала се о троје деце и животињама.

У октобру 1995. године, Кузмановићи су били приморани да напусте своје село. Са собом су понели нешто одеће и фотографија и заједно са комшијама на тракторима напустили своје запаљене куће. Драган је у то време био на фронту, а када се вратио кући затекао је празно село и спаљене куће, без икакве идеје где би његова породица могла да буде и да ли су сви још увек живи. Родитељи су му привремено били смештени у колективни центар близу Бања Луке, где их је Драган и пронашао и заједно с њима наставио пут Србије. Рођак једног од суседа из Томине потписао је гарантно писмо за 27 људи из села и све их довео у своју кућу у Мали Бач, где су остали неколко месеци док свака од породица није успела да пронађе смештај и посао.

Кузмановићи су у изнајмљеној кући у Малом Бачу остали три године, а Драган је радио сваки посао који би пронашао, углавном на оближњим фармама или градилиштима. Упознао је супругу и када су се венчали 1999. године, преселили су се у кућу њених родитеља у Селенчи. Драган ради у пољу на трактору, али и помаже својим комшијама у столарским и грађевинским радовима. Каролина ради у локалном ресторану.

Каролина је од повереника Комесаријата за избеглице и миграције у Бачу сазнала за Регионални стамбени програм и могућност добијања сеоске куће и одлучила да се пријави. Прикупили су сву неопходну документацију и поднели пријаву. У марту 2018. године Кузмановићи су се уселили у кућу од 200 m2 са великом парцелом обрадиве земље и неколико додатних објеката за стоку и пилад. Драган и Каролина имају два сина – деветнаестогодишњег Данијела и шеснаестогодишњег Дарка, који су одлични ученици и помажу родитељима у свакодневним радовима на њиви и са животињама.

„Након толико година коначно имамо своју кућу – коју сада могу назвати домом. А све то захваљујући упорности моје супруге“, каже Драган.

Главне активности

ПОЧЕТАК ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА НА НЕКОЛИКО ЛОКАЦИЈА

Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије организовао је 21. априла 2018. године свечано полагање камена темељца за изградњу 25 станова за избеглице из Босне и Херцеговине и Хрватске с пребивалиштем на територији Кикинде. Изградња ових станова део је пројекта СРБ2 који има за циљ да обезбеди стамбена решења за 870 угрожених корисничких породица РСП-а у Србији. Вредност целокупног пројекта СРБ2 износи 13 милиона евра.

У Старој Пазови је 27. августа 2018. године започета изградња 169 нових станова. Укупне вредности од близу 4 милиона евра, комплекс зграда у Старој Пазови један је од највећих градилишта РСП-а у Србији и уопште у оквиру Програма. Готово 1.300 станова биће изграђено у оквиру пројекта СРБ5, а радови су већ започети у 16 општина, док је преосталих 11 општина тренутно у фази спровођења тендера.

У Убу је 6. септембра положен камен темељац за 20 станова чија је изградња финансирана из РСП фонда. Поред тога, градилишта су отворена у још седам градова широм Србије: Сремској Митровици, Бајиној Башти, Параћину, Крушевцу, Прокупљу, Вршцу и Шапцу. Укупно ће 1.847 угрожених избегличких породица или 5.500 особа у 27 општина у Србији свој нови дом добити до краја 2019. године захваљујући РСП-овом пројекту СРБ5. Овај пројекат обухвата изградњу 1.267 нових станова уз обезбеђивање 200 пакета грађевинског материјала и куповину 380 сеоских кућа.

ЗА 275 ПОРОДИЦА УРУЧЕНИ КЉУЧЕВИ НОВИХ СТАНОВА У БЕОГРАДСКОМ НАСЕЉУ ОВЧА И СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

У београдском насељу Овча, 5. марта 2018. године уручени су кључеви за 235 корисничких породица РСП-а одабраних међу готово 1.600 пријављених за добијање трајног стамбеног решења у Београду. На локацији у Овчи изграђене су укупно четири зграде, у којима је данас стамбено збринуто 235 корисничких породица РСП-а или 652 лица. Грађевински радови вредности од укупно 6,9 милиона евра започети су у августу 2016. године, а завршени у новембру 2017. године.

Подигнуте на неизграђеној зеленој површини која заузима укупно 75.000 m2, зграде чија је изградња финансирана из РСП фонда представљају део ширег програма за социјално становање/урбани развој који спроводи Град Београд. Инвестиције Града укључују и комплекс од 995 станова, као и друге објекте као што су обданишта, основна школа и постројење за прераду отпадних вода.

Уз учешће фонда РСП-а у износу од 11 милиона евра, пројекат се финансира и кроз значајно национално учешће од преко 4 милиона евра. Све у свему, циљ пројекта СРБ3 представља обезбеђивање 715 стамбених решења за избегличке породице које живе на територији Београда. Поред станова у Овчи, поменути пројекат укључује и куповину 69 сеоских кућа, доделу 300 пакета грађевинског материјала, као и изградњу 49 монтажних кућа.

Кључеве новоизграђених станова је 20. јула 2018. године добило 40 корисничких породица одабраних у оквиру РСП-овог пројекта СРБ2. Овај пројекат предвиђа обезбеђивање трајних стамбених решења на местима локалне интеграције за 870 избегличких породица или око 2.610 лица.

Подршка од међународне заједнице

ЗВАНИЧНИЦИ ЕУ ПОСЕТИЛИ КОРИСНИЧКЕ ПОРОДИЦЕ РСП-А У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Геновева Руиз Калавера, директорка за Западни Балкан при Генералном директоријату Европске комисије за суседску политику и преговоре о проширењу (*DG NEAR*), посетила је породицу Хаџиахметовић у сарајевском насељу Илиџа. Ова корисничка породица РСП-а била је приморана да током рата избегне из општине Трново. Пре него што су добили нови стан у Илиџи захваљујући Регионалном стамбеном програму, Хаџиахметовићи су се селили 17 пута из једног у други привремени смештај.

Раније током године, 24. јула 2018, амбасадор Ларс-Гунар Вигермарк, шеф делегације ЕУ у Босни и Херцеговини и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини, посетио је корисничке породице РСП-а у новоизграђеној згради у Приједору. У овој вишестамбеној згради обезбеђено је 50 станова за око 200 корисника.

Обоје представника ЕУ били су сагласни да Регионални стамбени програм представља добар пример сарадње – с једне стране на регионалном, а с друге на државном нивоу.

Европска унија, коју представља Европска комисија, највећи је донатор РСП-а са до сада намењених 234 милиона евра.

ГУВЕРНЕР *CEB*-А РОЛФ ВЕНЗЕЛ У ПОСЕТИ ВОДЕЋИМ ПРОЈЕКТИМА РСП-А У ЦРНОЈ ГОРИ И СРБИЈИ

Гувернер *CEB*-а Ролф Вензел састао се 3. октобра 2018. године са градоначелником Града Београда, г-дином Радојичићем, са којим је посетио стамбени блок у Овчи. Суфинансиран кроз фонд Регионалног стамбеног програма и национални допринос Републике Србије, комплекс у Овчи обезбедио је домове за 235 угрожених породица. Грађевински радови на изградњи зграда започети су у августу 2016. године, а завршени су крајем 2017. године.

Наредног дана, током званичне посете Црној Гори, гувернер Вензел и државна секретарка Министарства рада и социјалног старања Вукица Јелић, заједно са представницима Града Подгорице, посетили су корисничке породице које су се недавно уселиле у своје нове домове у Конику. Захваљујући подршци РСП-а, 120 породица је иза себе оставило тешке услове за живот и уселило се у нове станове у новоизграђеним стамбеним зградама. Помоћу значајних уштеда омогућена је изградња додатног 51 стана у који су се корисници уселили у децембру 2018. године. Ова 171 стамбена јединица чијуа је изградња финансирана из РСП фонда надовезује се на претходну помоћ коју је обезбедила Европска унија, а којом је омогућено финансирање 48 станова за становнике Коника.

Видљивост Регионалног стамбеног програма

КОРИСНИЧКЕ ПОРОДИЦЕ РСП-А ОРГАНИЗОВАЛЕ ДОБРОДОШЛИЦУ ЗА ПРЕДСТАВНИКЕ ДОНАТОРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У БЕОГРАДУ

У оквиру Недеље људских права у Србији, којом је обележена седамдесетогодишњица Универзалне декларације о људским правима, ОЕБС Србија је, у сарадњи са Уједињеним нацијама у Србији, Делегацијом Европске уније у Републици Србији, Саветом Европе и Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије, организовао сусрет корисника РСП-а у Србији са представницима донатора.

Овом приликом корисничке породице РСП-а угостиле су представнике донаторске заједнице, међувладине и међународне организације, као и државне институције и поделиле своја лична искуства о начину на који је РСП допринео обезбеђивању права на адекватан стандард живота и како је приступ овом праву променио њихове животе након много година расељености.

Добродошлицу присутнима пожелела је Александра Стијеља, корисница РСП-а, која је из Хрватске избегла у Србију, а која је представила друге кориснике РСП-а са којима је поделила улогу домаћина догађаја – породице Борјан, Лацковић, Ковачевић, Манојловић, Бунијевац, Шикуљак, Михајловић, Брестовац, Јањатовић, Узелац, Божић, Деспотовић и Јокић.

До сада је корисницима РСП-а у Србији обезбеђено преко 2.300 стамбених решења, укључујући сеоске куће, монтажне куће, пакете грађевинског материјала и станове.

ОСАМНАЕСТИ СВЕТСКИ ДАН ИЗБЕГЛИЦА – 20. ЈУН 2018. ГОДИНЕ

Осамнести по реду Светски дан избеглица обележен је 20. јуна 2018. године. Развојна банка Савета Европе презентовала је најновије резултате РСП-а представљањем неких од корисника у свакој од четири партнерске земље у којима се спроводи Програм: Босни и Херцеговини, Хрватској, Црној Гори и Србији.

На интернет страницама РСП-а и партнерских институција постављена су четири видео клипа о корисницима РСП-а и два кратка РСП филма у којима су представљена главна достигнућа Програма.

Линкови до филмова

Породица Буђан, Србија / Светски дан избеглица, 20. јун 2018.

Породица Гаши, Црна Гора / Светски дан избеглица, 20. јун 2018.

Породица Иванишевић, Хрватска / Светски дан избеглица, 20. јун 2018.

Породица Хамзић, Босна и Херцеговина / Светски дан избеглица, 20. јун 2018.

Нови домови / Светски дан избеглица, 20. јун 2018.

Нови домови – нова нада / Светски дан избеглица, 20. јун 2018.

НОВИ РСП ФИЛМ – „ОСТАЈЕМО ОВДЕ“

Крајем 2018. године *CEB* и Техничка подршка РСП-а припремили су дужи (двадесетпетоминутни) филм у којем је резимиран досадашњи напредак Програма. Пажња филма усмерена је како на кориснике РСП-а, тако и на представљање аспеката регионалне сарадње и других кључних вредности РСП-а. Када филм буде завршен почетком 2019. године, циљ је његово емитовање широм партнерских земаља на главним националним и регионалним ТВ станицама

РЕГИОНАЛНИ СТАМБЕНИ ПРОГРАМ У ЕМИСИЈИ ПРИЗМА (ХРТ)

Никола Мажар, државни секретар Средишњег државног уреда за обнову и стамбено збрињавање и Марио Павловић из Регионалне канцеларије *UNHCR*-а за Југоисточну европу, 2. фебруара 2018. године гостовали су у емисији ПРИЗМА у којој су представили најновија достигнућа РСП-а и циљеве за будућност.

У овој емисији је 30. јуна 2018. године гостовала и Тајана Вукобратовић Спасојевић, заменица државног секретара Средишњег државног уреда за обнову и стамбено збрињавање и Невен Црвенковић, портпарол *UNHCR*-а за југоистону Европу. Пажња разговора била је усмерена на РСП и посебно на његово спровођење и достигнућа у Хрватској.

Састанци РСП-а

САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА *EPTISE/ GIZ*-А/*DRC*-А И *CEB*-А ЗА ПОЧЕТАК ФАЗЕ II РЕГИОНАЛНОГ СТАМБЕНОГ ПРОГРАМА

Састанак представника *EPTISA* конзорцијума и *CEB*-а одржан је 7. марта 2018. године у просторијама *CEB*-а у Паризу с циљем отпочињања друге фазе РСП-А коју финансира Европска унија, а којом управља *CEB*.

Поред *EPTISE*, конзорцијум који је победио на отвореном тендеру 2017. године укључује *GIZ* (Немачку организацију за међународну сарадњу) и *DRC* (Дански савет за избеглице).

Фаза II РСП-а омогућиће партнерским земљама наставак добијања техничке подршке за спровођење РСП-а у периоду између 2018. и 2020. године.

Кључне бројке за РСП
(закључно са децембром 2018.):

Намењено за РСП:	285 милиона евра
Опредељено за РСП фонд:	206 милиона евра
Уплаћено у РСП фонд:	171 милион евра
Одобрено бесповратних средстава:	230 милиона евра
Исплаћено бесповратних средстава:	120 милиона евра

ТОКОМ 2018. ГОДИНЕ ОДРЖАНА ТРИ РЕГИОНАЛНА КООРДИНАЦИОНА ФОРУМА (РКФ)

Током 2018. године одржана су три Регионална координациона форума: 22. РКФ 31. јануара 2018. године у Београду, 23. РКФ 4. априла у Пљевљима и 24. РКФ 4. октобра у Сарајеву.

На 22. РКФ-у одржаном у Београду, учесници у Програму осврнули су се на тренутни статус и имплементационе планове за 2018. годину. Са преко 2.600 додељених стамбених јединица до сада и до 3.000 колико ће бити завршено током 2018. године, закључено је да РСП заиста испуњава циљ постављен пре 13 година.

На 23. РКФ-у одржаном у Пљевљима, пажња је била усмерена на два термина кључна за спровођење РСП-а: децембар 2019. и јун 2021. године. До децембра 2019. године истиче велики део ЕУ средстава, док се до јуна 2021. године морају окончати све РСП активности на терену како би читав Програм могао да се заврши до краја 2021. године. Од значаја је и да су партнерске земље посебно истакле мере за ублажавање у циљу избегавања кашњења.

Фокус 24. РКФ-а одржаног у Сарајеву био је усмерен на активности РСП-а које се налазе у кључној фази и начин решавања евентуалних кашњења. Дискутовано је и о практичним корацима ка дефинисању наслеђа РСП-а, као и начину на који партнерске земље перципирају ИСПУ (Информациони систем за праћење и управљање) успостављен у циљу праћења РСП-а и како се овај систем може даље унапредити.

ТОКОМ 2018. ГОДИНЕ ДОНАТОРИ РСП-А ИСТАКЛИ ДОБАР НАПРЕДАК И ОДОБРИЛИ НОВЕ ГРАНТОВЕ: ЈОШ 5.400 УГРОЖЕНИХ КОРИСНИКА ДОБИЈА СТАЛНЕ ДОМОВЕ

Управни одбор и Скупштина донатора РСП-а одржали су два састанка 2018. године – први у јуну у Загребу, а други у новембру у Паризу. Током године, одобрено је седам нових пројеката и продужење неколико постојећих, чиме је укупан износ одобрених бесповратних средстава достигао 230 милиона евра. Процењује се да ће број крајњих корисника достићи 34.000 особа.

Органи управљања РСП-а састали су се 27. новембра 2018. године на Управном одбору РСП-а у циљу давања осврта на напредак у имплементацији РСП-а како би се обезбедио одржив утицај и успешан завршетак Програма 2021. године. Приближно 4.000 угрожених породица ће се до краја 2018. године уселити у своје нове домове чија је изградња финансирана из РСП фонда. Ова цифра ће се готово утростручити до завршетка Програма 2021. године. Поред кућа високих техничких стандарда додељених корисницима, током 2019. године Програм ће наставити да тежи повећању одрживости и видљивости.

Председавајућа Европска комисија и ко-председавајуће Сједињене Америчке Државе похвалиле су партнерске земље на одличном напретку који РСП сада остварује и захвалиле се организацијама *UNHCR*, *ОЕБС* и *CEB* на њиховој посвећености и подршци.

У име Европске комисије, главног донатора РСП-а, шеф Сектора за регионалну сарадњу и програме на западном Балкану у оквиру Директоријата ЕУ за проширење Колин Волфе истакао је да РСП подстиче помирење и сарадњу у времену када се регионална и међудржавна сарадња у Ервопи суочавају са изазовима. Семиха Боровац, министарка за људска права и избеглице Босне и Херцеговине, изјавила је: "Поред кућа додељених угроженим породицама, РСП је помогао партнерским земљама да установе трајна пријатељства која могу подстицати континуирану сарадњу."

Нови доприноси донатора

Известан број донатора је током 2018. године наменио нова средства за РСП фонд, у знак признања напретка постигнутог током протеклих година. Европска унија издвојила је још 39,5 милиона евра. Влада Немачке најавила је нова средства у износу од 1,5 милиона евра за РСП фонд, чиме је укупан допринос који је Немачка обезбедила за Програм достигао 9 милиона евра. Шпанија је такође повећала свој допринос РСП-у и сада обезбеђује преко 200.000 евра за техничку подршку.

СРЕДСТВА КОЈА СУ НАМЕНИЛИ ГЛАВНИ ДОНАТОРИ
285 МИЛИОНА ЕВРА

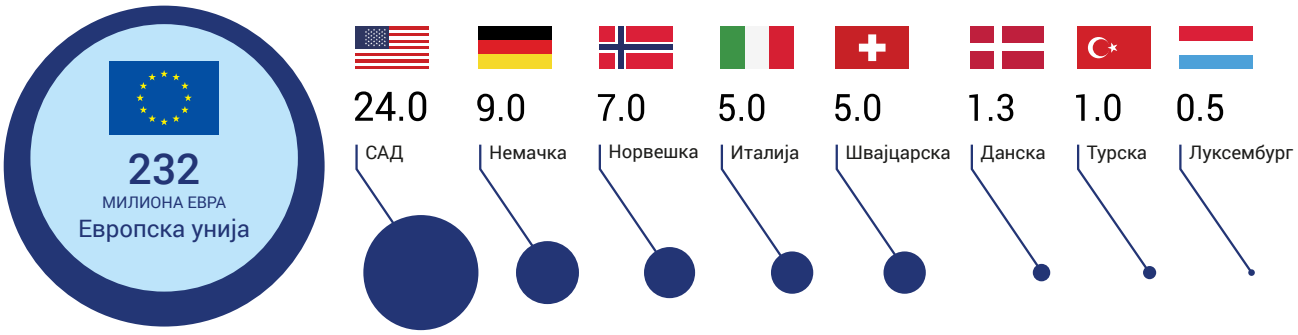

Перспектива за 2019. годину

У погледу доделе стамбених јединица РСП-а, 2019. година биће рекордна: током године преко 3.000 угрожених породица треба да добије дом. Сличан интензиван темпо доделе наставиће се током 2020. и 2021. године, чиме ће се омогућити завршетак Програма до краја 2021. године.

Како би се постигли ови импресивни циљеви, подразумева се да ће напоран рад партнерских земаља морати да се настави и током 2019. године, уз снажну и непрекидну подршку донатора, организација *UNHCR*, *ОЕБС* и *СЕВ*.

Поред одржавања оваквог темпа спровођења, учесници у Програму ће своју пажњу усмерити и на дефинисање наслеђа РСП-а – добре праксе, додате вредности, научене лекције и сл.

Тим РСП-а унапред се радује још једној години интензивне и плодне сарадње са свим партнерима, као и бројним обележавањима почетка и завршетка изградње који ће уследити!

Босна и Херцеговина

Република Хрватска

Црна Гора

Република Србија

Регионални стамбени програм финансира и подржава међународна заједница

Регионални стамбени програм (РСП) основан је у циљу обезбеђивања трајних стамбених решења угроженим избеглицама и расељеним лицима након сукоба на територији бивше Југославије у периоду од 1991-1995. РСП спроводе Хрватска, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија, а првенствено га финансира међународна донаторска заједница. Главни донатор је Европска унија. Остали донатори су Сједињене Америчке Државе, Немачка, Норвешка, Италија, Швајцарска, Данска, Турска, Луксембург, Шпанија, Кипар, Чешка Република, Мађарска, Румунија и Словачка Република.

www.regionalhousingprogramme.org